

Rakottay Katalin

„Az emlékezés drámái”

2013. december 13-14-én került megrendezésre a Káva Kulturális Műhely szervezésében „Az emlékezés drámái” címet viselő szakmai szimpózium Budapesten, melynek központi témája a színházi nevelés és a történelmi témák összekapcsolhatósága volt. A kétnapos szimpóziumon négy, a 2012-es évad végén elkészült színházi játékot mutattak be a Káva színész-drámatanárai. Mindegyik játék kapcsolódik egy-egy traumatikus történelmi eseményhez azzal a céllal, hogy a mai résztvevőket, vagyis a középiskolásokat összekössék a játékokban felvetett emberi problémákkal. A játékok további célja, hogy a diákok képesek legyenek sajátos viszonyt kialakítani az adott témákkal kapcsolatban, és ki tudják fejezni gondolataikat, véleményüket. Az előadások minden esetben egy-egy osztály diákjainak bevonásával kerültek bemutatásra, így a résztvevők folyamatában láthatták az elkészült produkciókat és a színész-drámatanárok munkáját.

A négy történelmi téma és a hozzá kapcsolódó előadás a következő volt:

- Trianon – *Üres lap* c. előadás
- „ügynök ügyek” – *Jelentés* c. előadás
- Holokauszt – *Kárpótlás* c. előadás
- Romák elleni gyilkosságok – *Szobor* c. előadás

Mi, a pozsonyi Vekker Műhely tagjai, az első nap előadásain vettünk részt. A délelőtti órákban az *Üres lap* c. résztvevő színházi előadást tekin-

tettük meg, mely a középiskolák 9-12. évfolyamos diákjainak készült. Az előadás az identitás kérdését járja körül egy fiatal fiú, Udvardy Miklós történetén keresztül, aki elszármazva kettészakított falujából, Szelmencről, Pozsonyba költözik, és szakítva a családi hagyományokkal, szlovák környezetbe kerülve szlovák iskolában folytatja tanulmányait. Az előadás központi kérdései a következők: *Kik vagyunk? Mi határoz meg minket? Mi határoz meg egy embert? Mitől olyan valaki, amilyen? Hogyan formálják az életünket a családi hagyományok és családunk elvárásai? Milyennek ítélnék meg minket mások? Miként vallunk önmagunkról?*

Nagyon izgalmas volt a fiatalok reakcióit látni egy olyan témában, mely nekünk, szlovákiai magyaroknak a mindennapjainkat képezi. Frappáns, hogy az előadásban többször is szlovák vendégzövegek szerepelnek, melyek hol egy rendőrségi kihallgatás részleteit tárják fel, hol pedig az adott szituáció drámaiságára erősítenek rá. A két színész-drámatanár, Gyombolai Gábor és Milák Melinda több átalakuláson is keresztül megy az előadás alatt, életkor és személyiség tekintetében egyaránt, ám a pontos kellék- és jelmezhasználatnak köszönhetően, valamint a monológok segítségével, mindezek végig tisztán követhetők.

A második előadás témája a Magyarország majd 50 évig tartó ügynökvilág. A színházi játék

központi figurája a 17 éves Gigi, aki legjobb barátja okozta csalódásán szeretne túljutni, miközben rádöbben édesapja múltjának eddig ismeretlen epizódjára. A színházi játék a kényszer szülte árulás köré épül. Az előadás központjában a következő kérdések állnak: *Mennyire tartjuk fontosnak az árulás következményeit? Mit kezdünk egy múltban történt árulással? Mit kezdünk a körülöttünk lévő világ számára eddig ismeretlen információval?* Az előadásban Sereglei András és Patonay Anita színész-drámatanárok vesznek részt, éles határt húzva múlt és jelen között. Kamaszként és felnőttként egyaránt látjuk őket az előadásban. A fiatalokhoz oly távol álló témát egyszerűen, mégis hatásosan hozzák közel. Ilyen például a metaforikus kellékhasználat, melynek segítségével a fiatalok komplexen vizsgálhatják, milyen az az érzés, mikor mindent és mindenkit behálóz a besúgók, árulók, megfélemlítők és megfélemlítettek rendszere, vagy a „forró szék”, melynek révén a fiatalok is szerephez léphetnek és aktív részeseivé/alakítóivá válnak a történetnek.

Az előadások után mindkét nap szakmai kerekasztal-beszélgetésre került sor a meghívott vendégekkel. A szombati napon Gyáni Gábor történész, Szécsi Noémi író és Lőrinc László történelemtanár is ellátogatott a rendezvényre. A beszélgetés során a történelmet, a történelem szerepét, objektív-szubjektív mivoltát, valamint a történelmet mint ideológiai eszközt jártuk körbe a meghívott előadókkal.